
TREFWOORDENREGISTER

A		bedrijf	
		bestaan van	227
aanbeveling, businesscase	161	crisis	227
aanbod bepalen	420, 424	bedrijfsvoering, middelen	105
aanbodmatrix	421	beheersaspecten, scenariotraject	204
aannames	46	beheersmaatregelen	392
abrupte discontinuïteit(en)	35	behoefte,	zie markt
analyseren	304	belastingen	265
achterwaartse integratie	292	beleid ontwikkelen	126, 418 e.v., 430
actie-reactiepatroon	44	beleidsoptie	433
activiteitenplanning, scenariotraject	205	SWOT-analyse	391
ad hoc werken	73	beleidsplan ontwikkelen	435
adaptief vermogen	83, 85	beleving, overdraagbare	246 e.v.
afnemers, onderhandelingsmacht	291 e.v.	besluitvorming	393
afzetmarkt,	zie klantgroepen	bestaand paradigma	375
analyse		bijsturen	392
interne/externe	105	blauwdruk	329
toekomst-	114	boodschap	
analytische aanpak	250	beleving	246
extreem denken	235	essentie	348
forecasting	230	borgen van scenariotraject	200, 446 e.v.
Ansoff-matrix	426	borgingsmechanismen	127
antitrustwetgeving	262	bottum-opaanpak, scenariotraject	183
assenkruis	61	brainstormen	270
associëren, basisscenario's	342	brainstormgroepen	180, 185
awareness, strategische	93, 107, 121, 373 e.v.	business intelligence	483
		business scenario's	62
		businesscase	
		controlevragen	345
		werken met	137
		businessdenken, vs. global denken	386
		businessidee	138, 140 e.v.
		businessmodellen	429
B			
backcasting	230		
basisscenario's	118, 330		
controlevragen	345		
toetsen	345		
basiswaarden, scenariotraject	181		
BCG-matrix, portfoliostrategie	429		

C		denktank	82, 169
		scenariotraject	175
cascade discontinuïteiten sets	305	denktankleden, eigenschappen	177
cascading discontinuïteiten set (CDS)	38	denkvermogen	219
cash cow	413	deskresearch	263
casual loop diagram	240, 301	dilemma's	62, 307, 316
charismatisch leider, eigenschappen	190	discontinuïteit	34
Club van Rome	81	discontinuïteiten	232
co-creatie, scenariotraject	167	backcasting	230
committment, scenariotraject	181	voorbereid zijn op	233
communicatie	276	discontinuïteiten, abrupte	156
scenariotraject	176, 208	-analyseren	304
'communicatiekracht', van het scenario	89	distributiekanalen	287
communicatieplan		divergerende fase	251
beleidsplan ontwikkelen	438	diversificatie	427
scenariotraject	113	doelen, normatieve	415
communicatieschema	145	doelscenario's	53
competentieprofiel,		doelstellingen	376
toekomstbewustzijn	458, 464	businessidee	141
complex karakter, classificatie	84	ontwikkelen	125
concurrentie	279, 282 e.v.	vaste	95
conflicten, scenariotraject	182	doemscenario	225
consumentenvoorkeuren	269	dominant denken	221
contextuele omgeving	249	dominante conditie	34
controversie	46	doorradicaliseren, basisscenario's	341
convergerende fase	251	draagvlak, scenariotraject	112
craze	41	draagvlak creëren, scenariotraject	188 e.v.
creatief denken	379	drijvende krachten	25, 116, 117, 249, 302 e.v.
creativiteit	247	kernonzekerheden	309
curriculum	462, 467, 469	Droomsenario	51
cybernetica	77	dynamisch karakter, classificatie	84
		dystopie	91
D		E	
dagboek, strategische evaluatie	352	early warning signal	36, 416, 434
dashboard	483	early warning system,	zie ook strategisch
datawarehouse	482	economie	265
Delphi-methode	78	e-learning	469
Deming, plan-do-actcyclus	201	emotie, beleving	246
demografie	272	energie	276
denkstijlen	221		

essentie ontwikkelen, basisscenario's	336	globale scenario's	62
evaluatie			
strategische	93, 107, 123, 385 e.v.	H	
strategische doelstellingen	417	haalbaarheid, businessidee	143, 158
evaluatiecriteria	417, 434	handel	266
evalueren,	zie ook windtunnellen	handelswetgeving	262
experience, verbeeldingsvorm	362	helscenario	51
exploratieve externe omgevingsscenario's	54	herijken, scenario	127
exploratieve scenario's	53	herijking	449
exploratieve strategische scenario's	56	holistisch denken	238
exploratieve systeemscenario's	56	horizontale samenstelling, groepen	180
explorerende scenario's	50, 53	Hudson Institute	78
expositiemodel, raamwerk	324	hype	40
externe informatie	476	cycle	40
extrapolerende scenario's	50, 51		
extremen, denken in	234	I	
F		I Tjing	75
fad	41	ideaaltypische scenario's	50
faseren, plan van aanpak	197	identiteit, innovatie uit	410
fasering, scenariotraject	200	imagocampagnes	102
fenomeen	32	implementatie, beleidsplan	441
film, verbeeldingsvorm	358	implementatiestrategie	137
financiën, scenariotraject	206	individuele scenario's	60
flexibilisering	96	informatiekwaliteit	47
follow-up	382	informatieopslag, scenariotraject	209
forecasting	230	informatiescoop	153
formatieve toetsing	468	innovatie	276, 427
fotocollage, verbeeldingsvorm	349	producten	421
fundamentele ontwikkelingen, zie drijvende		uit identiteit	410
krachten		inside-out, benadering	250
fundamentmodel, raamwerk	323	inspiration board, verbeeldingsvorm	349
future-now thinking	77	interne informatie	476
G		interviewen	266
game theory	65	intuïtieve aanpak	251
gap-analyse	93, 381, 465	extreem denken	235
geleidelijke discontinuïteit	36	investeringsklimaat	475
global denken vs businessdenken	386	invloed, opdrachtgever	171
		iteratief proces, scenariotraject	110
		iteratieve aanpak, plan van aanpak	198

J		life cycle	413
		linking-pin, scenariotraject	184
juridische barrières, starters	288	looptijd, scenariotraject	205
K		M	
kansen en bedreigingen, gap-analyse	94	maakbaarheid, van de toekomst	90
kapitaaleisen, starters	287	macro-omgeving	249
kapstokmodel, raamwerk	323	macroanalyse	253, 257
kennis	251	macroniveau	54
kerndilemma's	307, 316	marketingstrategie	426
kernonzekerheden	46, 51, 309, 310	marktbehoefte, bepalen	408
kerntriemlemma's	310	marktcreatie	96
keyfactors		marktgrootheid	292
onderzoeksdomeinen	259	marktontwikkeling	427
scenariovraag	150	marktpenetratie	427
klankbordgroepen	180, 185	marktsegmenten	270, 279
klantgroepen	270, 273, 405, 420	master practitioner, toekomstbewustzijn	457
koerswijziging	225	McKinseymatrix, portfoliostrategie	429
koopkracht	265	meerjarenbeleid	418
kosten en baten, businesscase	158	megatrends	33
kostenvoordelen, absolute	286	mensen	47
krant, toekomstscenario's	350	merkidentiteit	297
kredietcrisis	233	meso-omgeving	249
kunstmatige intelligentie	77	mesoanalyse	253, 279
kwaliteitsbeleid	446	werkwijze	281
kwaliteitszorg	446	mesoniveau	54
L		metaforisch domein	223
		metaprogramma's, zie denkstijlen	
		metingen	47
leerdoelen	467	microanalyse	105
leerinstrument, het begrip	82	microniveau	54
leerrendedement	370	middlecasting	231
leerstijlen	467	mijlpaal	
leerstijlmodellen	467	benoemen momenten	203
leiderschap, scenariotraject	189	scenariotraject	184, 185, 187
lerende organisatie	82	milestone, zie mijlpaal	
aanpassing scenario	110	milieuwetgeving	262
levende systemen, denken	242	militaire organisaties, scenarioplanning	76
levenscycli, sociale systemen	244	mini-metamodel	220
levenscyclus, product	421	missie, corporate	101

mode	41	beleidsplan ontwikkelen	437
modellen	47	businesscase	157
multimediaal archief	150	opdrachtinitiatiedocument, beleidsplan	
		ontwikkelen	439
N		opdrachtnemer	172
		beleidsplan ontwikkelen	437
neurolinguïstisch programmeren (NLP)	189	businesscase	158
nichemarkt	407	operationeel plannen	74
niet-levende systemen, denken	242	operationele ontwikkeling	404
nieuwsbrief, toekomstscenario's	350	operationele scenario's	366
nocebo-effect	188	oplevering, scenariotraject	184, 185
normatieve doelen	415	opties, strategische	96
normatieve ontwikkelingsscenario's	53	Orakel van Delphi	75
normatieve scenario's	52	organisatie	
normatieve veranderingsscenario's	53	het begrip	100
normen en waarden	102	scenariotraject	167 e.v.
		organisatieconcepten	385
O		organisatiecultuur	111
		organizational learning	128, 455
oliehandel	79	'out of the box' denken	220
omgevingsbewustzijn	457	outside-in benadering	250
omgevingssignalen	476	overlevingsmechanisme	225
relevante	479	overtuigen, stakeholders	188
onbewuste, het	222		
onderbouwen, scenariotraject	137 e.v.	P	
onderbouwing, scenariotraject	111	panels, werken met	310, 316
onderhandelingsmacht		paradigma	35
afnemers	291 e.v.	bestaand	375
toeleveranciers	295 e.v.	nieuw	379
onderzoek	276	paradigmaverschuiving	34
onderzoeksdomeinen, keyfactors	259	participant, toekomstbewustzijn	457
onoverkomelijke elementen	44	patronen, denken in	237
ontwikkelen van scenario's	213 e.v., 329	persoonlijke ontwikkeling	97
ontwikkeling, strategische	94, 103, 107, 125	PEST	114
onzekerheden, denken in	232	PEST-analyse	253, 257
onzekerheid	43	placebo-effect	188
maximale	44	plan van aanpak,	
onzekerheidsfactoren	316	scenariotraject	112, 184, 195 e.v.
onzekerheidstypologie	59	plan-do-actcyclus	201
oorzaak-gevolgdenken	238	plannen	73
opdrachtgever	170		

planning en controle,		realisatieprogramma ontwikkelen	435
beleidsplan ontwikkelen	440	referentiekader	86
politiek	262	regiegroep	169
politieke beïnvloeding	99	oplevering aan	187
Porter	114	scenariotraject	173
portfoliostategie	429	registratie, gebeurtenissen	260
positionering, verbeeldingsvorm	353	relevantie	31
practitioner, toekomstbewustzijn	457	represaillemaatregelen, Apple	289
pre-determined elements	44	resultaatgerichtheid	92
prijsgevoeligheid	291, 295	reverse engineering, denken	239
prijsprestatie, relatieve	297	risico	43
procesgerichtheid	92	risico nemen	412
procesinrichting, scenariotraject	200 e.v.	risico's	
processtappen	203	businesscase	159
productaanbodmatrix	421	scenariotraject	207
productdifferentiatie	282, 287	risicoanalyse	207, 477, 481
producten en diensten	106, 411	risicoreductie	481
productlevenscyclus	421	robuustheid bepalen	122
productontwikkeling	419, 427	rollen, beleidsplan ontwikkelen	437
producttype	420	ruggengraatmodel, raamwerk	323
prognose	51	ruis, in een systeem	245
-waterverbruik	51		
programmaliijnen,		S	
beleidsplan ontwikkelen	435	scenario's	
programmamanager,		definiëring	61
beleidsplan ontwikkelen	437	toepassen	370 e.v.
projectleider,		ontwikkelen	114 e.v., 213 e.v., 329 e.v.
beleidsplan ontwikkelen	438	scenariodenken	114, 217 e.v.
projectmanager,		scenario-effecten	389
beleidsplan ontwikkelen	437	scenariookarakter	154
projectorganisatie	170	indelingen	155
push-pullmechanisme	169	scenarioleren	72
		scenariologica	62
R		scenarioplanning	55, 71, 83
raamwerk, bouwen van scenario's	117	definitie	72
rage	41	vroeger	75
RAND-coöperatie	77	scenarioplanningsproces	108
rapportage		scenarioraamwerk	309 e.v., 316
scenariotraject	209	scenarioscoop	144
verbeeldingsvorm	356	scenariotoepassingen	121

scenariotraject	108 e.v.	strategische beslissingen	49
borgen	446 e.v.	strategische bijstelling	392
scenariovraag	144	strategische discussie	87, 104, 381
groepsaankpak	147	strategische doelstellingen,	
individuele aanpak	146	ontwikkelen	404 e.v., 410
schaalvoordelen	286	strategische evaluatie	93, 107, 123, 385 e.v.
sciencefictionscenario's	50, 57	strategische mix	412
self-fulfilling prophecy	52	strategische	
serious game		ontwikkeling	94, 103, 105, 125, 397 e.v.
toolkits	365	strategische opties	96, 475
verbeeldingsvorm	363	strategische richting bepalen	426 e.v.
service level agreement	233	subsidies	262
S-EWS, zie strategic early warning system		substitutie	297
shift in paradigma's,		summatieve toetsing	468
zie paradigmaverschuiving		SWOT, van beleidsoptie	391
simulatie	400	SWOT-analyse	378, 379
simulaties, scenarioplanning	76	systeemdenken	237
sleutelfactoren, zie keyfactors		principes	238
sleutelfiguren	140	zie patronen	
slideshow, verbeeldingsvorm	358	systeemniveaus, denk-	243
slow-changing phenomenons	36		
SMART	417	T	
formuleren doelen	141	tactisch plannen	74
sociaal gebied	269	tactische ontwikkeling	404
social values	269	team, scenariotraject	169
sociale systemen, denken	242	technologie	275
spelregels, scenariotraject	181, 182	tegengestelde krachten, controversie	46
spreiding	33	thema's, beleidsplan ontwikkelen	435
stakeholders	255	tijd	31
betrekken bij scenariovraag	146	tijdhorizon	152
businesscase	157	tijdsplanning, scenariotraject	204
Standard Research Institute	78, 81	tijdsverschil	31
starters	286	timing, businesscase	158
steigermodel, raamwerk	323	toekomst, inleven in	377
strategic early warning system		toekomstanalyse	114
(S-EWS)	129, 416, 475 e.v.	discontinuïteiten	306
ontwikkelen	482	doorradicaliseren	343
strategisch klimaat	408	uitvoeren	249
strategisch plannen	74	toekomstbewustzijn	128, 457
strategisch portfolio	270	toekomstrobustheid	390
strategische awareness	93, 107, 112, 373 e.v.		

bepalen	122	visie, corporate	100
toekomstscenario's	89	voorbereiden, scenariotraject	134 e.v.
toekomstverkenning	90	voorkeursscenario's	378
toeleveranciers,		voortgangsrapportage, scenariotraject	209
onderhandelingsmacht	295 e.v.	voorwaartse integratie	295
toepassen van scenario's	370 e.v.		
toepassingen van scenario's	121	W	
toetreders	285	waardedisciplinemodel	429
toetsen, van basisscenario's	345	waarden en normen	102
toetsing	468	waarnemingsfilters	220
top-down aanpak, scenariotraject	183	warning signal	37
trainer, toekomstbewustzijn	458	wat-als scenario's	66
trainingsscenario's	365	watervalmethode, plan van aanpak	198
transport	276	weerstand, scenariotraject	189
trend	33	wenselijk scenario	88
trendlijn	33	wereldmodel	39
trendwatchers	260	werkelijkheidsbesef, in het scenario	89
trilemma's	307, 316, 321	werkwijzen, plan van aanpak	197
		wettelijke barrières, starters	288
U		wildcard	35
Unified Planning Machinery	79	scenario	66
updaten, scenario's	450	wildcards	156
utopie	91	en beleid	433
		spelen met	304
V		windtunnellen	46, 93, 123
validatie	251, 276	aanbod	423
vaste doelstellingen	95	strategische plannen	451
verandering	32	windtunnels	386, 388
verandering stimuleren, scenariotraject	189	winstpotentieel	279
veranderingsbereidheid	425	workshops, toekomstgerichte	149
veranderingsproces	425	workshopsessie	
veranderingsvermogen	413, 424	basisscenario's	337
verbeeldingskracht	347	basisscenario's toetsen	346
in het scenario	89	wringend scenario	318
verstarring, planrisico	74	Z	
verticale samenstelling, groepen	180		
vijfkrachtenmodel	253, 279	zintuiglijke beleving	219
virtuele simulatie	400		
virtuele wereld	363		